

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER
Literatura fachowa
dla firm i instytucji

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 2 luty 2008

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

Warunki udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii	1
Lista projektów kluczowych – jest ostateczna decyzja Ministerstwa	2
Projekt rozporządzenia dotyczący inwestycji służących zastosowaniu technologii zapewniających czystą i energooszczędną produkcję oraz oszczędzanie surowców	2

■ Porady prawne

Monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie emisji gazów cieplarnianych – wytyczne	3
Marszałkowie zastępują wojewodów	5
Wymagania ochrony środowiska w studium gminnym i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	6

■ Temat numeru

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 – 4,8 miliarda euro na inwestycje środowiskowe	7
---	---

■ Finanse

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	10
Końcowe wyniki weryfikacji projektów kluczowych POIS	12
Kary pieniężne za powodowanie hałasu	14
Opłaty za odpady umieszczone na składowiskach w 2008 roku	14

■ Wykaz zmian w prawie

	15
--	----

■ Pytania i odpowiedzi

	15
--	----

§ Aktualności

Warunki udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii

29 stycznia weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii udzielanej na podstawie art. 405 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Inwestycje, na które pomoc może być udzielana:

- budowa lub przebudowa elektrowni wodnych, z wyjątkiem obiektów piętrzących dla elektrowni wodnych o mocy elektrycznej powyżej 10 MW;
- budowa elektrowni wiatrowych;
- budowa lub przebudowa instalacji do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem biomasy;
- budowa lub przebudowa instalacji do wytwarzania energii elek-

- trycznej lub ciepła z wykorzystaniem biogazu uzyskiwanego w procesie fermentacji metanowej osadów ściekowych, odpadów komunalnych, poprodukcyjnych odpadów pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, w tym odchodów zwierzęcych;
- budowa lub przebudowa instalacji do wytwarzania biopaliw ciekłych, stałych lub gazowych;
- budowa lub przebudowa instalacji do wytwarzania biokomponentów stosowanych w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych;
- budowa lub przebudowa infrastruktury przyłączeniowej, niezbędnej do odbioru i przesyłu energii elektrycznej lub ciepła z odnawialnych źródeł energii oraz urządzeń związanych z automatyką tych systemów;
- budowa lub przebudowa instalacji pozyskiwania energii wód termalnych;

Szanowni Państwo!

Przekazuję w Państwa ręce lutowy numer serwisu informacyjno-doradczy „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

Polecam szczególnie dział „Porady prawne”, z którego dowiedzą się Państwo m.in. o wytycznych dotyczących monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnych z Dyrektywą 2003/87/WE.

Z uwagi na to, iż do 31 marca należy złożyć roczny raport do rozliczania uprawnień do emisji CO₂ za 2007 rok, w artykule znajdują się także dane, które powinny być zawarte w tym właśnie raporcie.

Zachęcam także do przeczytania artykułu dotyczącego programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Przeczytacie w nim Państwo m.in. o tym jakie środki zostały przeznaczone na dane inwestycje środowiskowe oraz o końcowych wynikach weryfikacji projektów.

Wierzę, że informacje zawarte w tych artykułach, jak również w pozostałych tekstach spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Agnieszka Szewczyk

Agnieszka Szewczyk
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: szewczyk@dashofer.pl
tel. (0-22) 559 36 54

- budowa kolektorów słonecznych lub ogniw fotowoltaicznych;
- budowa nowych lub przystosowanie istniejących instalacji energetycznych do wykorzystywania metanu pochodzącego z odmetanowania kopalń węgla kamiennego i szybów wydobywanych ropy naftowej;
- zastosowanie pomp ciepła wykorzystujących ciepło ziemi lub ciepło z otoczenia.

W rozporządzeniu określono następujące formy pomocy:

- dotacje lub
- pożyczki preferencyjne, lub
- preferencyjne kredyty bankowe,

- lub
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych pożyczek lub preferencyjnych kredytów bankowych, lub
- częściowe umorzenia pożyczek preferencyjnych lub preferencyjnych kredytów bankowych.

W rozporządzeniu znajdują się także informacje m.in. o tym, co zaliczono do kosztów inwestycji a także czemu równe są koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą. ■

Redakcja

§ Podstawa prawna:
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie szcze-

gółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii (Dz.U. Nr 14, poz. 89).

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

Michał Kuliński, prawnik. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPiA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Pracuje nad doktoratem w Instytucie Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest pracownikiem firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

§ Aktualności

Lista projektów kluczowych – jest ostateczna decyzja Ministerstwa

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ogłosiło projekt obwieszczenia zawierający listy projektów kluczowych na lata 2007-2013. W zakresie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko nastąpiło zmniejszenie ilości projektów w stosunku do wcześniejszych zapowiedzi.

Lista projektów kluczowych to spis inwestycji z całego kraju, które mają dostać unijne dotacje w latach 2007-2013 bez udziału w konkursach. Jednak zdaniem Ministerstwa umieszczenie projektu na liście projektów kluczowych nie oznacza gwarancji uzyskania dofinansowania. Gwarancję taką da dopiero pod-

pisanie właściwej umowy o dofinansowanie. Miejsce na liście projektów kluczowych oznacza jedynie, że projekt jest ważny dla strategii rozwoju kraju.

Przeгляд i weryfikacja list będą przeprowadzane co pół roku, a projekty, które obecnie są na listach, ale nie będą gwarantowały dotrzymania terminów realizacji, będą z nich usuwane.

Środki uwolnione w wyniku weryfikacji list zostaną przeznaczone na realizację projektów z list rezerwowych lub na procedurę konkursową. ■

Redakcja

§ Aktualności

Projekt rozporządzenia dotyczący inwestycji służących zastosowaniu technologii zapewniających czystą i energooszczędną produkcję oraz oszczędzanie surowców

Na stronie Ministerstwa Środowiska pojawił się projekt rozpo-

ządzenia w sprawie szczególnych warunków udzielania po-

mocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi zastosowaniu technologii zapewniających czystą i energooszczędną produkcję oraz oszczędzanie surowców.

Według projektu pomoc miałyby być udzielana na następujące rodzaje inwestycji:

- zmiany technologii służące eliminowaniu lub ograniczaniu oddziaływań szkodliwych dla środowiska;
- zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię, wodę oraz surowce, ze szczególnym uwzględnieniem odzysku różnego rodzaju energii oraz ograniczenia ilości wytwa-

- rzanych odpadów;
- zastosowanie technologii służących oszczędzaniu energii wykorzystywanej w obiektach budowlanych;
- zastosowania lub przebudowy urządzeń służących eliminowaniu lub ograniczaniu oddziaływań szkodliwych dla środowiska. ■

Redakcja

Porady prawne

Monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie emisji gazów cieplarnianych – wytyczne

Tematem budzącym wiele wątpliwości jest obecnie system handlu uprawnieniami do emisji, a ściślej nowy okres rozliczeniowy, który właśnie się rozpoczął. Chyba najbardziej obecnie interesującą kwestią jest nowy rozdział uprawnień na lata 2008-2012, który został niedawno opublikowany w formie projektu rozporządzenia na stronie Ministerstwa Środowiska.

Wydaje się, że jest on opracowany w bardziej wiarygodny sposób niż projekt wcześniejszy, który ukazał się w połowie 2007 roku i faktycznie odzwierciedla planowane dane produkcyjne przynajmniej większej części przedsiębiorstw.

Kolejną sprawą, która także spędza sen z powiek wielu osobom prowadzącym instalacje, jest nowy sposób monitorowania emisji i jest to obecnie najbardziej istotna kwestia, gdyż właściwie od 1 stycznia 2008 r. zakłady już powinny stosować nową metodykę rozliczeń, aby móc ją poddać weryfikacji w 2009 r. Niestety jeszcze nie ukazał się akt wykonawczy w postaci nowego rozporządzenia dotyczącego monitorowania emisji i możemy bazować jedynie na Decyzji Komisji z dnia 17 lipca 2007 r. ustanawiającej wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych

zgodnie z Dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

Plan monitorowania

Najważniejszym elementem, który został wprowadzony w decyzji, jest **plan monitorowania, który powinien zawierać:**

- opis instalacji, która ma być objęta monitorowaniem oraz działalności w niej prowadzonych;
- informacje dotyczące zakresu obowiązków związanych z monitorowaniem i sprawozdawczością w odniesieniu do danej instalacji;
- wykaz źródeł emisji i strumieni materiałów wsadowych, które mają być objęte monitorowaniem w ramach każdej kategorii działalności prowadzonej w tej instalacji;
- opis metody obliczeń lub metody pomiarów, która ma być zastosowana;
- wykaz i opis poziomów dokładności dla danych dotyczących działalności, wskaźników emisji, współczynników utleniania i konwersji dla każdego strumienia materiałów wsadowych, który ma być objęty monitorowaniem;
- opis systemów pomiarowych oraz specyfikacje i dokładną lokalizację instrumentów pomiarowych, które zostaną zastosowane do każdego ze strumieni

- materiałów wsadowych, który ma być objęty monitorowaniem;
- dowody wykazujące zgodność z programami niepewności dla danych dotyczących działalności oraz innych parametrów (w stosownych przypadkach) dla poziomów dokładności zastosowanych dla każdego ze strumieni materiałów wsadowych;
- w stosownych przypadkach opis metody stosowanej do próbkowania paliwa i materiałów w celu ustalenia wartości opałowej, zawartości węgla, wskaźników emisji i współczynnika utleniania i konwersji oraz zawartości biomasy dla każdego ze strumieni materiałów wsadowych;
- opis źródeł lub metod analitycznych, które zamierza się użyć do określenia wartości opałowych, zawartości węgla, wskaźnika emisji, współczynnika utleniania, współczynnika konwersji lub frakcji biomasy dla każdego ze strumieni materiałów wsadowych;
- w stosownych przypadkach wykaz i opis nieakredytowanych laboratoriów i odnośnych procedur analitycznych, wraz z wykazem wszelkich odnośnych procedur zapewnienia jakości, np. porównań międzylaboratoryjnych.
- w stosownych przypadkach opis systemów ciągłego pomiaru emisji do wykorzystania na potrzeby monitorowania źródła

emisji, tj. punktów pomiarowych, częstotliwości pomiarów, stosowanych urządzeń, procedur kalibracji, gromadzenia danych i procedur ich przechowywania oraz metod potwierdzania obliczeń i sprawozdawczości w zakresie danych dotyczących działalności, wskaźników emisji itp.;

- w stosownych przypadkach, kiedy zastosowano tzw. metodę „rezerwową”: wyczerpujący opis metody i analizy niepewności, jeżeli nie została wcześniej objęta w ramach podpunktów (a) do (k) niniejszego wykazu;
- opis procedur pozyskiwania danych i ich obróbki oraz działań kontrolnych, jak również opis tych działań;
- w stosownych przypadkach informacje na temat odpowiednich powiązań z działaniami podejmowanymi w ramach Wspólnotowego Systemu Ekorządzania i Audytu (EMAS) i innymi systemami zarządzania środowiskiem (np. ISO14001:2004), w szczególności na temat procedur i kontroli mających znaczenie dla monitorowania i sprawozdawczości w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych.

✓ **WAŻNE!**

Wszyscy, którzy w pierwszym okresie rozliczeniowym, czyli w latach 2005-2007, korzystali do określania zestawu danych wykorzystywanych przez prowadzącego instalację do monitorowania emisji CO₂, jej udokumentowania i przedstawienia w raporcie rocznym z niższego poziomu dokładności muszą pamiętać, że można było stosować poziomy dokładności dla grupy emisji o jeden poziom niższy niż poziomy określone w tabeli 2 *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2007 roku.*

W najbliższym czasie na stronach Ministerstwa Środowiska powinien zostać przedłożony do konsultacji projekt nowego rozporządzenia dot. monitorowania.

Dopiero po opublikowaniu rozporządzenia w Dzienniku Ustaw zakłady mogą się starać o zmianę lub nowe zezwolenie na uczestnictwo w systemie handlu uprawnieniami do emisji z nową metodyką rozliczania emisji.

Handel emisjami w przyszłym okresie stanowi bardzo ważny temat, ale obecnie trzeba zająć się raportem rocznym za 2007 r., gdyż mamy obowiązek złożyć go do 31 marca 2008 r.

Jeżeli ktoś dokonywał w ciągu 2007 roku zmian w monitorowaniu, to musi pamiętać, że każda zmiana poziomu dokładności w trakcie trwania okresu rozliczeniowego pociąga za sobą zmianę w zezwoleniu na uczestnictwo w systemie handlu uprawnieniami do emisji, wydawanego przez odpowiedni organ administracji publicznej, uwzględniającego zmodyfikowane poziomy dokładności oraz odpowiednią metodykę. Wynika to z faktu zmian w sposobie monitorowania, który jest określony w zezwoleniu.

Raport roczny

W raporcie rocznym sporządzonym wg ww. rozporządzenia powinny się znaleźć następujące dane:

- 1) numer KPRU na pierwszej stronie raportu,
- 2) numer REGON, NIP, kod PKD podstawowego rodzaju działalności,
- 3) wartości opałowe stosowanych paliw,
- 4) zawartości % węgla w jednostce masy surowca wykorzystywanego w procesie technologicznym,
- 5) gęstości w przypadku ilości paliw płynnych podanej w m³,

- 6) kodów odpadów zgodnie z katalogiem odpadów,
- 7) skreślenie niepotrzebnych jednostek w tabelach, w których pozostawiono wybór (np. Mg lub m³),
- 8) podanie sumarycznej wielkości emisji, na podstawie której dokonane zostanie umorzenie uprawnień w Rejestrze.

Zweryfikowany roczny raport powinien być sporządzony oddzielnie dla każdej instalacji, z zastosowaniem zaokrągleń wielkości podawanych w raporcie zgodnie z objaśnieniami zawartymi w załączniku nr 12, punkt 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawie monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji (Dz.U. Nr 16, poz. 124).

Poziomy dokładności wykorzystywane do określenia wielkości emisji wyliczonych w raporcie rocznym powinny być spójne z przepisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji.

W 2007 roku obowiązywały wartości zawarte w tabeli KCIE „Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w 2004 roku”.

Wartości te są dostępne w Dzienniku Urzędowym Ministra Środowiska i Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w publikacji pt. „Raport inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów do powietrza”, o którym mowa w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia Ministra Środowiska. Prezentowane prawidłowe dane są zgodne z danymi zawartymi w krajowym raporcie inwentaryzacyjnym za 2004 rok (NIR 2004 oraz CRF 2004), przekazany do Sekretariatu UN

FCCC 31 grudnia 2006 r. Dane te są dostępne również na stronie internetowej Krajowego Administratora Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji i Ministerstwa Środowiska.

Prowadzący instalację powinni przesłać do KASHUE zweryfikowany raport roczny w oryginale, spięty w całość lub jako kserokopia poświadczona na każdej stronie za zgodność z oryginałem. Prowadzący instalację powinien również przesłać raport w wersji elektronicznej.

Niewywiązanie się z ustawowych obowiązków spowoduje zabloko-

wanie konta w Krajowym Rejestrze Upnień oraz brak możliwości wykonywania w rejestrze operacji.

✓ WAŻNE!

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu upewnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2784), każdy prowadzący instalację przedkłada Krajowemu Administratorowi zweryfikowany roczny raport w terminie do 31 marca każdego roku.

W przypadku nienadestania zweryfikowanych raportów do dnia 31 marca Krajowy Administrator

wystąpi do Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska o przeprowadzenie kompleksowej kontroli instalacji i nałożenie stosownych kar.

Za brak uprawnień do emisji na pokrycie rzeczywistych wielkości emisji w poszczególnych latach okresu rozliczeniowego ustawa o handlu emisjami przewiduje **kary jednostkowe w wysokości:**

- 40 euro/tonę CO₂ w latach 2005-2007,
- 100 euro/tonę CO₂ od 1 stycznia 2008 r. ■

Zbigniew Bienko

Porady prawne

Marszałkowie zastępują wojewodów

Od 1 stycznia 2008 r. niektóre kompetencje i zadania z dziedziny ochrony środowiska, gospodarki odpadami i prawa wodnego przeszły z wojewodów na marszałków województwa.

Zmiana kompetencji wynika z wejścia w życie przepisów uchwalonych jeszcze w 2005 roku – chodzi o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462 ze zmianami).

Zmiana kompetencji organu, tj. zastąpienie kompetencji wojewody kompetencją marszałka województwa wiąże się też z dalej idącymi zmianami w organizacji administracji.

Od 1 stycznia dotychczasowi pracownicy urzędów wojewódzkich zajmujący się przeniesionymi zadaniami stają się pracownikami urzędów marszałkowskich, a niezbędny do tego majątek państwowy przechodzi na samorząd.

Zmiany kompetencji w zakresie ochrony środowiska

W dziedzinie ochrony środowiska marszałkowie zastępują wojewodów w wykonywaniu między innymi następujących zadań:

- prowadzenie bazy danych zawierającej informacje na temat programów ochrony powietrza, map akustycznych, programów ochrony środowiska przed hałasem,
- opiniowanie postanowienia ustalającego zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- określanie przyczyny przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu,
- przedstawianie projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, który będzie uchwalony przez sejmik wojewódzki;
- sejmik wojewódzki będzie też podejmować uchwały określające rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania – aby zapobiec negatywnemu od-

działaniu na środowisko lub zabytki;

- przeprowadzanie konsultacji w sprawie zanieczyszczeń powietrza przenoszonych z innego państwa oraz informowanie ministra środowiska o wynikach konsultacji;
- powiadamianie społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu;
- nakładanie obowiązku prowadzenia pomiarów na przedsiębiorstwa, które wprowadzają substancje do powietrza;
- prowadzenie rejestru rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska;
- w drodze postanowienia marszałka województwa następuje wszczęcie postępowania negocjacyjnego dotyczącego treści programu dostosowawczego;
- na rachunek właściwego marszałka województwa mają być uiszczane koszty postępowania negocjacyjnego, obciążają prowadzącego instalację ubiegającego się o ustalenie programu dostosowawczego;

- powoływanie wojewódzkich komisji do spraw ocen oddziaływania na środowisko, które stają się organami opiniotwórczo-doradczymi marszałków;
- zatwierdzanie programu dostosowawczego oraz wydawanie pozwolenia zintegrowanego na korzystanie ze środowiska na warunkach w nich określonych,
- zobowiązanie do zapłaty sankcji pieniężnej w razie niezrealizowania programu dostosowawczego.

Zmiany kompetencji w zakresie prawa wodnego

W dziedzinie prawa wodnego marszałkowie zastępują wojewodów

w wykonywaniu między innymi następujących zadań:

- ustalanie linii brzegowej dla wód granicznych oraz śródlądowych dróg wodnych,
- wydawanie pozwolenia wodnoprawnego, jeśli szczególnie korzystanie z wód lub eksploatacja urządzeń związane są z przedsięwzięciami, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko.

Zmiany kompetencji w zakresie gospodarki odpadami

W dziedzinie gospodarki odpadami marszałkowie zastępują wojewodów w wykonywaniu między innymi następujących zadań:

- wydawanie zezwoleń na spalanie odpadów poza przeznaczono-

nymi do tego instalacjami lub urządzeniami,

- wydawanie świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami,
- zatwierdzanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- wydawanie zezwolenia w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- zatwierdzanie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko. ■

Michał Kuliński

§ Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462 ze zmianami).

Porady prawne

Wymagania ochrony środowiska w studium gminnym i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy musi być sporządzone, zgodnie z art. 10 ust. 1. ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, z uwzględnieniem m.in. stanu środowiska.

Dotyczy to stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych. W studium należy określić m.in. obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, obszary i zasady ochrony dzie-

dzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Wspomniane wymagania, kierowane pod adresem studium, ustawa traktuje w kategoriach obowiązków. Projekt studium jest sporządzany przez wójta i wymaga zaopiniowania (bądź nawet uzgodnienia m.in. przez wojewodę oraz organy gmin sąsiednich (art. 11 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym).

Jeszcze bardziej rozbudowany zestaw wymagań, mających zabezpieczyć interesy ochrony środowiska, formułuje ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym pod adresem planu zagospodarowania przestrzennego. Art. 15, ust. 1 wymaga w pierwszym rzędzie, aby w planie ustalono m.in. zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasady ochrony dziedzictwa

kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, granice obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji.

Obowiązkowe jest również dołączenie do planu prognozy wpływu jego ustaleń na środowisko przyrodnicze, co wynika obecnie z konieczności przeprowadzenia wobec projektu planu procedury oceny oddziaływania na środowisko (art. 40 ust. 1 pkt 1 i art. 41 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska). Wymagania, jakim powinna odpowiadać taka prognoza, w sposób szczegółowy określa rozporządzenie Ministra Śro-

dowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środo-

wisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667). ■

Redakcja

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.).

Temat numeru

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 – 4,8 miliarda euro na inwestycje środowiskowe

25 stycznia 2008 r. został przyjęty Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Wcześniej 3 stycznia br. została przyjęta przez rząd uchwała w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, zatwierdzonego przez Komisję Europejską 5 grudnia 2007 r.

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIS) na lata 2007-2013 wyniesie 37,6 mld euro, z czego wkład unijny będzie wynosić 27,9 mld euro, natomiast wkład krajowy – 9,7 mln euro.

Środki na realizację tego programu pochodzą z Funduszu Spójności (FS) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Zgodnie z projektem rozporządzenia rady wprowadzającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, Europejskiego Funduszu Społecznego i FS (rozporządzenia ogólnego) Komisja Europejska przygotowała projekt Strategicznych Wytycznych Wspólnoty (SWW), dotyczących spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, określających ramy dla interwencji funduszy w latach 2007-2013. Na podstawie SWW każdy kraj członkowski, będący beneficjentem funduszy, przygotowuje Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO).

WAŻNE!

Na podstawie tego dokumentu przygotowane zostały programy operacyjne, będące podstawowym instrumentem realizacji zapisanych w NSRO priorytetów.

Program zgodnie z NSRO stanowi jeden z programów operacyjnych, będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w nich celów przy wykorzystaniu środków z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. POIS jest również ważnym instrumentem realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej, a wydatki na cele priorytetowe UE stanowią w ramach programu 66,23 proc. całości wydatków ze środków unijnych.

W ramach polityki spójności UE POIS realizuje działania w zakresie zwiększania atrakcyjności Polski jako Państwa Członkowskiego Unii przez poprawę dostępności, zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu usług oraz ochronę potencjału środowiska – priorytety wskazane w Strategicznych Wytycznych Wspólnoty na lata 2007-2013. Priorytety finansowane z Funduszu Spójności są zgodne z określonymi w Traktacie celami tego funduszu, a realizowane projekty w ramach transportowych sieci transeuropejskich są zgodne z rozporządzeniem dotyczącym Funduszu Spójności.

W sektorze środowiska priorytety są spójne z programem działań na rzecz ochrony środowiska (Decyzja

1600/2002/WE z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego – Dz. Urz. WE, L 242 z dn. 10 września 2002 r.). W tym kontekście wspierane są również obszary związane ze zrównoważonym rozwojem, które przynoszą korzyści środowiskowe.

PAMIĘTAJ!

Zgodnie z celem głównym programu wybór priorytetów odpowiada tym obszarom, które w diagnozie zostały uznane za podstawowe dla wzrostu atrakcyjności Polski i jej regionów.

Ze środków UE dostępnych w ramach POIS na ochronę środowiska zostanie przeznaczonych 18% – 4,8 mld euro (pozostałe: Transport – 71%, Energetyka – 6%, Kultura – 2%, Zdrowie – 1%, Szkolnictwo wyższe – 2%).

Ponadto dodatkowe środki zostały przewidziane na pomoc techniczną w wysokości 581,3 mln euro.

Wśród piętnastu priorytetów realizowanych w ramach programu na pierwszym miejscu znalazła się gospodarka wodno-ściekowa, na którą przeznaczono 3 275,2 mln euro (w tym 2 783,9 mln euro z FS).

Pozostałe priorytety z zakresu ochrony środowiska otrzymały analogicznie gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – 1430,3 mln euro (w tym 1215,7 mln euro z FS), zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska – 655,0 mln euro (w tym

556,8 mln euro z FS), przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska – 667,0 mln euro (w tym 200,0 mln euro z EFRR), ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych – 105,6 mln euro (w tym 89,9 mln euro z EFRR).

Projekty w ramach priorytetów są komplementarne z 16 Regionalnymi Programami Operacyjnymi (RPO). W programach tych ze środków EFRR są planowane do realizacji indywidualne projekty dotyczące oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę w aglomeracjach od 2000 RLM do 15 000 RLM. Natomiast w ramach POIS planowane są do realizacji projekty finansowane ze środków Funduszu Spójności w aglomeracjach od 15 000 RLM. Poza tym w przypadku aglomeracji między 2 tys. RLM a 15 tys. RLM realizowane będą projekty ze środków Funduszu Spójności w ramach POIS w grupie projektów, dla których podmiotem odpowiedzialnym za koordynację będzie właściwy miejscowo Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekty w ramach Priorytetu są również komplementarne z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013).

W ramach PROW 2007-2013 w zakresie podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej realizowane będą projekty dotyczące zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej w miejscowościach poniżej 2 tys. RLM.

W zakresie gospodarki odpadami, przewidziane w Wojewódzkich Programach Gospodarki Odpadami, planowane są ze środków EFRR projekty w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych na cele inne niż środowiskowe o wartości do 5 mln euro. Natomiast w ramach POIS projekty finansowane na cele przyrodnicze ze środków Funduszu

Spójności przekroczą wartość 5 mln euro. Ze środków EFRR są planowane do realizacji projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej o wartości do 10 mln euro, a także regulacja cieków wodnych, tworzenie polderów (w tym zalesianie) oraz odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych, budowa i modernizacja małych zbiorników wielozadaniowych o pojemności mniejszej niż 10 mln m³ i stopni wodnych.

Natomiast w ramach POIS planowane są do realizacji projekty finansowane ze środków FS powyżej tych wielkości, wskazane w liście intrykatywnej oraz ponadregionalne programy małej retencji, urządzenia wodne o I oraz II klasie budowy wodnych. W przypadku projektów z zakresu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i monitoringu jego stanu w ramach RPO będą realizowane projekty poniżej 1 mln euro.

Natomiast w ramach POIS ze środków FS będą mogły również uzyskać wsparcie projekty powyżej 1 mln euro. W RPO ze środków EFRR są planowane do realizacji projekty dotyczące wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie systemów zarządzania środowiskowego, racjonalizacji gospodarki zasobami i odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, gospodarowania odpadami przemysłowymi lub niebezpiecznymi, wdrażania najlepszych dostępnych technik. W ramach POIS planowane są do realizacji projekty finansowane ze środków EFRR dotyczące dużych przedsiębiorstw, w tym w zakresie ochrony powietrza projekty dla dużych źródeł spalania powyżej 50 MW zapisane w załączniku do Traktatu Akcesyjnego.

Również projekty nieprzekraczające wartości 0,1 mln euro w postaci budowy przejść dla zwierząt i likwidacji barier, projektów z zakresu zachowania różnorodności gatunkowej i edukacji ekologicznej, kam-

panii promocyjnych i informacyjnych oraz imprez masowych o wartości poniżej 0,5 mln euro. Natomiast w ramach POIS planowane są do realizacji projekty finansowane ze środków EFRR powyżej wskazanych wartości, bardziej kompleksowe, a w przypadku działań promocyjnych i informacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym.

✓ **WAŻNE!**

W programach regionalnych ze środków EFRR planowane są do realizacji projekty w zakresie ochrony siedlisk o wartości poniżej 0,1 mln euro, budowy infrastruktury służącej promocji obszarów Natura 2000, w tym centrów edukacji ekologicznej.

Współfinansowanie ze środków publicznych

Poziom współfinansowania ze środków wspólnotowych wynosi 85% wszystkich środków publicznych. Obok środków publicznych w realizację POIS będą zaangażowane także środki prywatne – pomoc kierowana do przedsiębiorstw będzie podlegała zasadom konkurencji. Łączną wartość środków prywatnych przyjęto w wysokości 1 025 mln euro. W ramach programu przewidziano rezerwę w wysokości 5% środków EFRR, a 71,8% całości środków zostanie przeznaczonych na kategorie interwencji objęte tzw. zasadą „emarkingu”, czyli zostanie na osiągnięcie celów Strategii Lizbońskiej.

Zgodnie z przepisami dotyczącymi EFRR, Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności (FS) Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za skuteczność, efektywność i prawidłowość zarządzania oraz wdrażania programu operacyjnego. Instytucją Zarządzającą POIS jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego i odpowiedzialny jest między innymi za zapewnienie, że działania wyznaczone do finansowania są zgodne

z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz na zasadzie stosownych zasad wspólnotowych i krajowych przez cały okres wdrażania, kontrolę dostarczania produktów i świadczenia usług współfinansowanych. Wydatki zadeklarowane dla działań muszą być rzeczywiście poniesione zgodnie z zasadami wspólnotowymi i krajowymi.

✓ WAŻNE!

Wymagany jest system rejestrowania i przechowywania w formie skomputeryzowanej szczegółowych danych księgowych dla każdego działania w ramach programu operacyjnego oraz zbierania danych dotyczących realizacji, niezbędnych do zarządzania finansami, monitorowania, kontroli i oceny.

Beneficjenci oraz inne organy zaangażowane w realizację działań muszą prowadzić system oddzielnej rachunkowości lub nadać właściwy kod księgowy wszystkim transakcjom odnoszącym się do danego działania. Wymagane jest ustanowienie procedur dla zapewnienia, że wszystkie dokumenty związane z wydatkami i audytem, niezbędne dla zapewnienia właściwej ścieżki audytu, będą przechowywane zgodnie z postanowieniami Rady WE i przekazywanie Komisji Europejskiej rocznej prognozy wydatków programu na bieżący i następny rok.

Instytucja Zarządzająca (IZ) przekazuje Instytucjom Pośredniczącym (IP) (właściwym ministrom) realizację zadań w zakresie m.in.:

- 1) monitorowania przygotowania wniosków o dofinansowanie projektów,
- 2) dokonywanie oceny wniosków składanych przez beneficjentów zgodnie z procedurą oraz podejmowanie decyzji o współfinansowaniu wybranych do realizacji projektów,
- 3) zapewnienia, że wybór projektów do finansowania następuje

- zgodnie z kryteriami stosowanymi dla programu operacyjnego,
- 4) zawierania z beneficjentami umów o dofinansowanie projektów z EFRR oraz FS,
- 5) realizacji zadań w zakresie zarządzania finansowego na poziomie priorytetu (grupy priorytetów – w tym: weryfikacja wniosków o płatność sporządzonych przez beneficjentów, sporządzanie zbiorczych wniosków o płatność dla odpowiednich priorytetów, przekazywanie wniosków o płatności do Instytucji Certyfikującej,
- 6) obsługi rachunków bankowych związanych z realizacją programu w IP, dokonywania płatności na rzecz beneficjentów,
- 7) odzyskiwania od beneficjentów kwot nieprawidłowo wydatkowanych, opracowanie wieloletnich i rocznych prognoz płatności dla odpowiednich priorytetów,
- 8) nadzoru nad zachowaniem przez beneficjentów oddzielnego systemu rachunkowości dla środków wspólnotowych,
- 9) prowadzenia działań informacyjnych i promujących program zgodnie z planem, otwarcia i obsługi rachunków służących do obsługi POIŚ, na poziomie IP oraz zapewnienie otwarcia odpowiednich rachunków na poziomie beneficjentów,
- 10) zapewnienia istnienia systemu rejestrowania i przechowywania w formie elektronicznej szczegółowych rejestrów księgowych dla każdego projektu w ramach priorytetu oraz gromadzenia danych niezbędnych dla zarządzania finansowego, monitoringu, weryfikacji, audytów i oceny.

Procedury wyboru projektów w ramach POIŚ

Zostaną one określone w odniesieniu do poszczególnych priorytetów z uwzględnieniem odnoszących się do danego obszaru interwencji prze-

pisów polskich i unijnych oraz specyfiki danego komponentu programu, w oparciu o określone reguły.

Projekty kluczowe dla programu operacyjnego będą identyfikowane przez IZ we współpracy z IP w drodze strategicznego wyboru na podstawie odpowiednich dokumentów strategicznych i programowych.

Indykatorywna lista dużych projektów (w rozumieniu regulacji UE) stanowi załącznik do programu operacyjnego. Umieszczenie projektu na liście oznacza jego wstępną akceptację do finansowania w ramach POIŚ, czyli w konsekwencji – uznanie kosztów jego przygotowania, niezbędnego dla ostatecznego zatwierdzenia projektu, za koszty kwalifikowane do współfinansowania zgodnie z ustalonymi zasadami. Ponadto IZ we współpracy z IP w początkowym okresie realizacji programu opracuje listę innych projektów kluczowych, która zostanie przedstawiona do zatwierdzenia Komitetowi Monitorującemu program. Umieszczenie projektu na tej liście będzie oznaczało jego wstępną akceptację do dofinansowania, czyli uznanie kosztów jego przygotowania za koszty kwalifikowane.

Decyzja o finansowaniu projektu i podpisanie umowy (lub przesłanie informacji dotyczących projektu do KE w celu podjęcia decyzji) będzie podejmowana przez IZ lub IP po otrzymaniu całej niezbędnej dokumentacji i jej weryfikacji z punktu widzenia wymogów programu. W POIŚ nie przewiduje się na etapie wyboru projektów powoływania gremiów z udziałem partnerów społecznych. W ocenie technicznej projektów, za którą odpowiedzialne będą instytucje pośredniczące, będą uczestniczyć eksperci zewnętrzni niezależni od instytucji odpowiedzialnej za prowadzenie procedury konkursowej. Finansowanie ich usług może następować ze środków pomocy technicznej.

Konkursy będą przeprowadzone na podstawie regulaminów, określających precyzyjnie poszczególne kryteria. Konkursy będą mieć charakter otwarty w sensie terminu składania wniosków, czyli rozpatrywanie wniosków odbywać się będzie na bieżąco, w regularnych odstępach czasu, a nie w wyznaczonych, indywidualnych terminach (z wyjątkiem przewidywania jednorazowego wyczerpania dostępnych środków).

Wnioski o dofinansowanie

System wdrażania projektów jest odmienny dla projektów pomocy technicznej, których beneficjentami będą wszystkie kwalifikujące się instytucje – oprócz IZ i IPZ oraz dla projektów, których beneficjentami będą IPZ lub IZ. System wdrażania projektów pomocy technicznej, których beneficjentami będą beneficjenci projektów inwestycyjnych współfinansowanych z POiŚ o docelowej łącznej wartości powyżej 500 mln euro oraz Instytucje Wdrażające, tj. wszystkie instytucje, które mogą ubiegać się o wsparcie z pomocy technicznej – poza IPZ i IZ.

Potencjalni beneficjenci projektów pomocy technicznej składają wnioski o dofinansowanie do Instytucji Pośredniczących, które dokonują oceny formalnej i merytorycznej wniosków, podejmują decyzję

o przyznaniu dofinansowania dla projektu i podpisują z beneficjentem Umowę. Wnioski o dofinansowanie projektu w ramach pomocy technicznej przygotowane przez IPZ i IZ powinny być składane do IZ. W ramach IZ zostanie zapewniona odpowiednia rozdzielność funkcji zapewniająca odrębność komórki przygotowującej wniosek od komórki dokonującej oceny wniosków o dofinansowanie. IZ dokonuje oceny formalnej i merytorycznej złożonych wniosków o dofinansowanie, podejmuje decyzję o przyznaniu dofinansowania dla projektu oraz podpisuje z IPZ Umowy o dofinansowanie. W przypadku wniosków o dofinansowanie przygotowanych przez IZ projekty będą realizowane w oparciu o Decyzję wydaną przez PS w MRR. Prawa i obowiązki beneficjenta zawarte w Decyzji Ministra są analogiczne do praw i obowiązków beneficjenta zawartych w umowie o dofinansowanie zawieranej z innymi beneficjentami.

Instytucja certyfikująca

W strukturze ministerstwa rozwoju regionalnego utworzona zostanie odrębna komórka organizacyjna (niezależna od instytucji zarządzających) odpowiedzialna za certyfikację wydatków ponoszonych w ramach wszystkich programów operacyjnych.

Do głównych zadań instytucji certyfikującej będą należały: poświadczanie wobec Komisji Europejskiej deklaracji wydatków poniesionych przez beneficjentów oraz certyfikowanie wniosków o płatność przekazanych przez instytucje zarządzające lub instytucje pośredniczące. Dla programu operacyjnego funkcje Instytucji Audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. Zadania te są wykonywane za pośrednictwem wyodrębnionej komórki organizacyjnej w Ministerstwie Finansów, tj. Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej oraz urzędów kontroli skarbowej. Instytucja Audytowa jest odpowiedzialna za zapewnienie, że audyty systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego oraz kontrole projektów przeprowadzane na podstawie odpowiedniej próby są przeprowadzane zgodnie z międzynarodowymi standardami audytu.

Dla projektów współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach POiŚ beneficjent jest stroną umowy o dofinansowanie, podpisywanej z Instytucją Pośredniczącą. Beneficjent musi przestrzegać zasad zawartych w umowie o dofinansowanie oraz w odpowiednich rozporządzeniach. ■

Krzysztof Choromański

Finanse

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej (Fundusz), został zarejestrowany 4 stycznia 1990 r. Obecnie Fundusz ma status organizacji pozarządowej (NGO – non-government organization). Fundusz od wielu lat realizuje – w oparciu o własne środki finansowe – szereg programów operacyjnych w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji rozwoju wsi

i małych miast. Obejmują one obecnie głównie rozwój infrastruktury terenów wiejskich oraz pozarolniczą małą przedsiębiorczość, tworzącą nowe miejsca pracy i alternatywne źródła zasilania finansowego lokalnych społeczności.

Ważnym celem tych programów jest również szybkie i efektywne wspie-

ranie absorpcji środków pomocowych Unii Europejskiej.

Dotychczasowa działalność Funduszu

W ciągu ponad 15 lat działalności Fundusz wniósł znaczący wkład w rozwój sektora rolnego oraz rozwój infrastruktury technicznej i społecznej na terenach wiejskich

w Polsce. Od momentu powstania Fundacji do końca 2006 roku ze środków Funduszu zawartych zostało 18 317 umów kredytowych i dotacyjnych na łączną kwotę blisko 909,5 mln zł, umożliwiając zrealizowanie inwestycji o wartości ponad 4 mld zł.

✓ **WAŻNE!**

Ze środków Funduszu wybudowano lub zmodernizowano blisko 180 składowisk odpadów wiejskich, a ponad 250 gmin doposażono w kontenery do gromadzenia odpadów, w ramach programu dotowania ochrony środowiska na terenach wiejskich.

Fundusz działa przez udzielanie kredytów i dotacji

Oprócz kredytów i dotacji, realizowanych w ramach regularnych, długookresowych programów operacyjnych, Fundusz realizował i realizuje szereg programów doraźnych, często we współpracy z innymi podmiotami i instytucjami. Wśród nich można wyróżnić wspieranie programu budowy przyzgodowych oczyszczalni ścieków za pośrednictwem Fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę.

Kredyty ze środków Funduszu były i są podstawową formą realizacji celów statutowych Funduszu. Są udzielane za pośrednictwem banków w oparciu o regulaminy kredytowania, określone przez Fundację oraz stosowne umowy o współpracy między Fundacją a bankami kredytującymi. Oferta kredytowa jest adresowana zarówno do jednostek samorządu terytorialnego, jak i do małych i średnich przedsiębiorców oraz osób fizycznych realizujących inwestycje na terenach wiejskich.

Wsparcie ochrony środowiska

Fundusz może finansować również przedsięwzięcia mające istotne

znaczenie dla ochrony środowiska. Środki Funduszu skierowane na działania w zakresie ochrony środowiska objęte są następującymi liniami kredytowymi:

- kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę,
- kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na terenach wiejskich,
- kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki,
- subwencje w zakresie infrastruktury wiejskiej.

Kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na terenach wiejskich

Przez 15 lat działalności Funduszu kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków umożliwiły wybudowanie 6 oczyszczalni ścieków oraz 281 km sieci kanalizacyjnej, do której przyłączono blisko 3 800 gospodarstw rolnych.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytu mogą być:

- inwestycje w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, zlokalizowane na wsi i w miastach do 10 tys. mieszkańców, związane z budową, modernizacją i wyposażeniem inwestycyjnym: oczyszczalni ścieków komunalnych, kanalizacji ściekowej do odprowadzania i transportu ścieków komunalnych,
- zadań inwestycyjnych wymienionych powyżej, realizowanych łącznie, tzn. obejmujących zarówno oczyszczalnie ścieków komunalnych, jak i kanalizację ściekową.

Beneficjenci

Do ubiegania się o kredyt uprawnione są:

- gminy wiejskie i wiejsko-miejskie oraz porozumienia/związki komunalne tych gmin,
- spółki handlowe,
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, ale posiadające zdolność prawną.

Do ubiegania się o kredyt uprawnione są wyłącznie gminy wiejskie i wiejsko-miejskie oraz związki komunalne tych gmin, będące inwestorami inwestycji z zakresu odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Procedury wsparcia

Podstawę udzielenia kredytu stanowi pisemny wniosek kredytowy, złożony w Funduszu, który sprawdza m.in. kompletność wniosku, stan przygotowania inwestycji do realizacji, udokumentowanie pokrycia finansowego inwestycji z uwzględnieniem wnioskowanego kredytu, harmonogram realizacji inwestycji itp. Do każdego wniosku kredytowego wnioskodawca dołącza stosowne dokumenty określone w regulaminie i wniosku kredytowym.

Kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę

W ramach kredytowania inwestycji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę powstało 15 nowych stacji wodociągowych, wybudowano ponad 2 tys. km sieci wodociągowych i przyłączono do nich 19,8 tys. gospodarstw rolnych.

Cele podlegające kredytowaniu

Przedmiotem kredytowania mogą być inwestycje z zakresu zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, zlokaliz-

zowane na terenach wiejskich, rozumianych jako tereny rolne, leśne i inne otwarte osiedla wiejskie i małe miasta do 20 tys. mieszkańców, obejmujące:

- budowę lub przebudowę sieci wodociągowych;
- budowę lub przebudowę stacji wodociągowych;
- inwestycje wymienione powyżej, realizowane łącznie.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt

Do ubiegania się o kredyt uprawnione są:

- jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego oraz ich związki i porozumienia,
- spółki handlowe,
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, ale posiadające zdolność prawną.

Uwarunkowania finansowe kredytu

Kredyty mogą być udzielane do wysokości 80% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego brutto, jednak maksymalna jednostkowa kwota kredytu nie może przekroczyć 500 tys. zł.

Tryb udzielania kredytów

Podstawę udzielenia kredytu stanowi pisemny wniosek kredytowy, złożony w Funduszu, który sprawdza m.in. kompletność wniosku, stan przygotowania inwestycji do realizacji, udokumentowanie pokrycia finansowego inwestycji z uwzględ-

nieniem wnioskowanego kredytu, transzowanie kredytu, itp.

Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki

Istotnym elementem różnicowania i wzbogacania działalności gospodarczej na terenach wiejskich, a tym samym elementem wspierania zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich mogą być przedsięwzięcia gospodarcze w zakresie szeroko rozumianej agroturystyki, związanej zarówno z funkcjonującym gospodarstwem rolnym, jak i z jego otoczeniem takim jak lokalne walory przyrodniczo-ekologiczne.

Cele podlegające kredytowaniu

Kredyty mogą być udzielane na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych związanych z uruchomieniem nowych lub rozwojem istniejących przedsięwzięć gospodarczych w zakresie agroturystyki na wsi lub w miastach do 20 tys. mieszkańców, obejmujących zakup, budowę, rozbudowę, modernizację, adaptację oraz pierwsze wyposażenie inwestycyjne obiektów.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt

O kredyt mogą ubiegać się:

- rolnicy i członkowie ich rodzin,
- inne osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą,
- spółki handlowe, o których mowa w art. 1 par. 2 ustawy z dnia

15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych,

- organizacje pozarządowe (fundacje i stowarzyszenia) posiadające osobowość prawną,
- gminy i związki międzygminne.

Uwarunkowania finansowe kredytu

Kredyty mogą być udzielane w dwóch plafonach, w zależności od wysokości kwoty kredytu:

- w plafonie A – do 50000 zł; kredytowaniem może być objęte do 100% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego brutto,
- w plafonie B – do 300000 zł; nie więcej niż do 80% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego brutto, zaś w przypadku realizacji przedsięwzięć/inwestycji objętych dofinansowaniem ze środków UE – do 100% wartości kosztorysowej brutto przedsięwzięcia/inwestycji.

Okres kredytowania

Kredyty mogą być udzielane na okres do 5 lat, wliczając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nieprzekraczający 1 roku (liczony od wypłaty pierwszej transzy kredytu).

Tryb udzielania kredytów

Podstawę udzielenia kredytu stanowi pisemny wniosek o kredyt złożony w banku kredytującym, według wzoru stosowanego przez bank, wraz z informacjami i dokumentami uzupełniającymi, niezbędnymi do podjęcia decyzji kredytowej. Ostateczną decyzję o przyznaniu kredytu podejmuje samodzielnie bank kredytujący. ■

Michał Kuliński

Finanse

Końcowe wyniki weryfikacji projektów kluczowych POiŚ

W ciągu ostatnich miesięcy w jednym z najważniejszych obszarów polskiej polityki społeczno-

-gospodarczej panuje niebywały chaos. Chodzi mianowicie o planowane na najbliższe lata ogrom-

ne inwestycje w zakresie ochrony środowiska (a właściwie przede wszystkim w zakresie gospo-

darki ściekowej). Raz mamy na liście kilka setek projektów, po kilku dniach zostaje kilkanaście, a potem znów jest kilka setek (tylko jeszcze trochę więcej niż wcześniej).

W ostatnich tygodniach w tej sprawie padło wiele nowych oświadczeń. W Ministerstwie największe zainteresowanie budził jeden toruński projekt (można było to wynioskować z oświadczenia Ministra), który w kategoriach gospodarczych nie należał do najistotniejszych. Jednak w ostatnich tygodniach pojawiły się kwestie naprawdę istotne dla naszego kraju i sprawa wydaje się być bliska finału.

Zgodnie z informacją Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 1 lutego 2008 r. zakończyła się weryfikacja Indykatywnej listy projektów indywidualnych, w tym m.in. do Programu Infrastruktura i Środowisko.

Indywidualne projekty kluczowe to najważniejsze inwestycje przewidziane do realizacji w najbliższych latach przy wykorzystaniu środków unijnych. Stanowią przedsięwzięcia o strategicznym znaczeniu, których wdrożenie w istotny sposób przyczynia się do przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego naszego kraju.

W wyniku weryfikacji łączna liczba projektów indywidualnych (podstawowych oraz rezerwowych) na listach zmniejszyła się o 49% (w tym ilość projektów podstawowych o 33%, a rezerwowych o 78%), co spowodowało uwolnienie 22% środków przeznaczonych na dofinansowanie (29343,46 mln zł) dotychczas alokowanych na projekty indywidualne. Środki te zostaną przeznaczone głównie na wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Do Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych

dla POIS wpisanych zostało 226 przedsięwzięć, których łączna wartość wynosi 146,24 mld złotych. Na liście podstawowej znalazły się 174 projekty o wartości 118,63 mld złotych. Natomiast 52 projekty, których łączna wartość wynosi 27,61 mld złotych, stanowi listę rezerwową.

W kategorii ŚRODOWISKO liczba projektów to 48 (tylko lista podstawowa, nie ma listy rezerwowej), koszt całkowity to 12 626,48 mln zł, a koszt dofinansowania to 6 887,79 mln zł.

✓ WAŻNE!

Usunięto 141 projektów z listy podstawowej oraz 208 projektów z listy rezerwowej. Wolna alokacja do zagospodarowania: 9,49 mld zł.

Projekty kluczowe muszą być spójne z zapisami programów. Tymczasem, gdy tworzono listy projektów kluczowych, trwały jeszcze negocjacje tych programów z Komisją Europejską. Nie był więc znany ich ostateczny kształt. Pojawiły się obawy odnośnie do spójności projektów z zapisami programów operacyjnych. Dopiero po zatwierdzeniu programów możliwe było dokończenie prac nad tzw. linią demarkacyjną, która została ostatecznie zatwierdzona 18 grudnia 2007 r.

✓ WAŻNE!

Linia demarkacyjna to dokument, który zawiera kryteria pozwalające wyeliminować możliwość dofinansowania takich samych projektów w ramach kilku programów operacyjnych. Unijne prawo wyraźnie zabrania podwójnego finansowania projektów.

Złamanie tej zasady oznacza konieczność zwrotu do unijnego budżetu całej przyznanej dotacji. Ponadto na listach znalazło się wiele projektów, które ze względu na swoją skalę i prognozowane oddziaływanie na rozwój społeczno-

-gospodarczy budziły wątpliwość co do strategicznego charakteru, a tym samym zasadności nadania im statusu kluczowych inwestycji i przeznaczenia do realizacji w procedurze pozakonkursowej.

Dodatkowo alokacja finansowa dla projektów kluczowych w ramach poszczególnych priorytetów programów operacyjnych w wielu przypadkach znacząco przekraczała alokację finansową dostępną dla danego priorytetu oraz dla całego programu operacyjnego.

W wielu przypadkach horyzont czasowy projektu nie odpowiadał rzeczywistości i doprecyzowania wymagały terminy realizacji projektów.

Z większością powyższych argumentów trudno się nie zgodzić. Na koniec może warto zatrzymać się na chwilę nad innymi przytaczanymi argumentami. W dyskusji oprócz argumentacji merytorycznej mamy też do czynienia z walką polityczną czy może raczej regionalną. Jednym z podnoszonych przez obecny resort argumentów był fakt umieszczenia na liście licznych projektów z województw, z których pochodzili politycy poprzedniego układu rządowego (m.in. świętokrzyskiego, ze sławną Włoszczową na czele). Wybory poprzedniej ekipy były polityczne a nie merytoryczne – mogło to być przyczyną usunięcia projektów z tych województw.

Jednak uważny przegląd obecnej listy może prowadzić do wniosku, że nic się nie zmieniło ponieważ na liście, szczególnie wśród projektów środowiskowych, mamy do czynienia z nadreprezentacją – tym razem już tylko jednego województwa – śląskiego. Tam ulokowane jest ok. 30% środków.

Na uwagę zasługuje fakt, iż Pani Minister Rozwoju Regionalnego

pochodzi właśnie z tego regionu. Sytuacja jest o tyle dobra, że pozostają jeszcze do dyspozycji środki na przeprowadzenie konkursów.

Jednak pojawia się pytanie jakie kryteria okażą się decydujące w konkursach?

Dobre przygotowanie czy to, z jakiego województwa jest projekt? ■

Krzysztof Choromański

Finanse

Kary pieniężne za powodowanie hałasu

Podmiot posiadający pozwolenie zintegrowane albo pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska i powodujący hałas przekraczający poziomy określone w tym pozwoleniu, podlega karze pieniężnej.

Wysokość kary pieniężnej za hałas ustalana jest na podstawie stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 września 2001 r. w sprawie wysokości jednostkowych stawek kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu (Dz.U. 120, poz. 1285). Stawki zostały zróżnicowane ze względu na porę doby (niższe w porze dnia, wyższe w porze nocy) oraz w zależności od wielkości przekroczenia (od 1 do 5 dB, powyżej 5 do 10 dB, powyżej 10 do 15 dB i powyżej 15 dB). Stawki kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu podlegają co roku waloryzacji i te obowiązujące w 2008 roku zostały ogłoszone w obwieszczeniu

Ministra Środowiska z dnia 18 września 2007 r., w załączniku nr 5 (M.P. Nr 65, poz. 732).

Karę pieniężną za hałas, podobnie jak kary za odpady, za emisję do powietrza i za szczególne korzystanie z wód, wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Podstawę nałożenia na podmiot kary stanowi stwierdzenie przez inspektora przekroczenia określonych w pozwoleniu poziomów hałasu. Inspektor zobowiązany jest uwzględniać poziom hałasu w takim punkcie pomiarowym, w którym przekroczenie poziomu ma wartość najwyższą dla pory dnia i dla pory nocy.

O stwierdzeniu przekroczenia poziomu hałasu inspektor zawiadamia, w terminie 21 dni od wykonania pomiarów, podmiot dokonujący emisji hałasu, przekazując mu jednocześnie wyniki pomiarów, a następnie:

- 1) wydaje decyzję w sprawie ustalenia wymiaru kary biegnącej, zawierając wielkość przekroczenia w skali doby, wymiar kary i termin początku biegu kary (dzień zakończenia wykonywania pomiarów);
- 2) na podstawie ostatecznej decyzji ustalającej wymiar kary biegnącej wydaje decyzję o wymierzeniu kary za okres, w którym trwało przekroczenie poziomu hałasu.

Wojewódzki inspektor nie wszczyna jednak postępowania w sprawie wymierzenia kary, jeżeli jej przewidywana wysokość nie przekroczy 800 zł.

Podmiot, któremu wymierzono karę zobowiązany jest do jej wpłaty na rachunek właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie wymierzenia kary stała się ostateczna. ■

Redakcja

Finanse

Opłaty za odpady umieszczone na składowiskach w 2008 roku

Jednostkowe stawki opłat za umieszczenie odpadów komunalnych na składowisku zawiera załącznik nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176) – w wersji obowiązującej od 1 stycznia 2008 r. wprowadzonej na podstawie

rozporządzenia Rady Ministrów z 6 czerwca 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. z 2007 r. nr 106, poz. 723).

Od początku 2008 r. roku obowiązują wyższe stawki za składowanie odpadów komunalnych na składo-

wiskach odpadów (w przypadku niektórych rodzajów odpadów komunalnych nawet blisko 4-krotnie wyższe).

Do tej pory kierowanie odpadów na składowiska było najtańsze. Jednak przy nowych stawkach od 2008 roku składowanie odpadów będzie droższe niż recykling. Podwyższone

stawki mają nakłonić głównie wytwórców odpadów komunalnych do nasilenia działań w kierunku segregowania odpadów, co umożliwi skierowanie ich do recyklingu. W ten sposób ustawodawca dąży do realizacji przepisów UE (dyrektywy 1999/31/EC). Wymagają one, aby do 2010 r. masa odpadów komunalnych, trafiających na polskie składowiska nie była większa niż 75% masy odpadów unieszkodliwionych w ten sposób w 1995 r. ■

Michał Kuliński

Pytania i odpowiedzi

 Kto może być zwolniony z ponoszenia opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza?

Obowiązek wnoszenia opłaty uchylony został w przypadku, gdy kwota należnej opłaty jest niewielka, to jest sytuuje się poniżej dolnej granicy opłacalności tego instrumentu. Odstępuje się mianowicie od obowiązku płacenia opłaty, której półroczna wysokość wnoszona na rachunek urzędu marszałkowskiego nie przekracza 400 zł.

Należy tu zaznaczyć, że zwolnienie z obowiązku wniesienia tak wyliczonej opłaty powstaje z mocy prawa i – w przeciwieństwie do przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2001 r. – nie leży w kompetencji organów administracji.

Kwota, poniżej której odstępuje się od płacenia opłaty, może zostać ustalona w poszczególnych woje-

Wykaz zmian w prawie

Co nowego w prawie	
Wejście w życie	
29 stycznia 2008 r.	
Wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii (Dz. U. Nr 14, poz. 89).	
Ważne terminy	
Do 28.02.2008	
Przekazanie informacji wynikających z ewidencji substancji kontrolowanych za rok 2007.	
Do 29.02.2008	
Wniesienie opłaty rocznej za sprzęt elektryczny i elektroniczny.	
Do 31.03.2008	
Sprawozdanie przedkładane ministrowi właściwemu ds. środowiska z realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.	
Do 31.03.2008	
Sprawozdanie o wysokości należnej opłaty produktowej za rok 2007.	
Do 31.03.2008	
Wniesienie opłaty produktowej za rok 2007.	
Do 31.03.2008	
Wniesienie opłaty produktowej należnej za nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku i recyklingu odpadów poużytkowych za rok 2007.	
Do 31.03.2008	
Sprawozdanie o wysokości należnej opłaty produktowej za rok 2007.	
Do 31.03.2008	
Wniesienie opłaty za substancje kontrolowane wprowadzone po raz pierwszy do obrotu w 2007 roku.	
Do 31.03.2008	
Sprawozdanie o opłacie za brak sieci zbierania pojazdów.	
Do 31.03.2008	
Roczne sprawozdanie o opłacie produktowej – zużyty sprzęt.	
Do 31.03.2008	
Sprawozdanie o wysokości należnej opłaty za substancje kontrolowane wprowadzone po raz pierwszy do obrotu w 2007 roku.	
Do 31.03.2008	
Zweryfikowany raport do rozliczenia uprawnień do emisji CO2 za 2007 rok.	
Do 31.03.2008	
Wniesienie opłaty za brak sieci zbierania pojazdów.	

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 01 ~ 05, 559 36 54, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Agnieszka Szewczyk, szewczyk@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: wersja drukowana: kwartalna 76 zł (+ koszt wysyłki), roczna 273,60 zł (10% taniej + koszt wysyłki).

wersja online: kwartalna 65 zł + 22% VAT, roczna 231,40 zł (10% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek: Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2008 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.

wództwach na innym poziomie niż wskazany wyżej. Sejmik województwa może bowiem aktem prawa miejscowego uchwalić podwyższenie kwoty ponad 400 zł, z tym że podwyższenie to nie może przekroczyć 50%. Akt prawa miejscowego podlega publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Zniesienie obowiązku ponoszenia opłaty, której półroczna wysokość

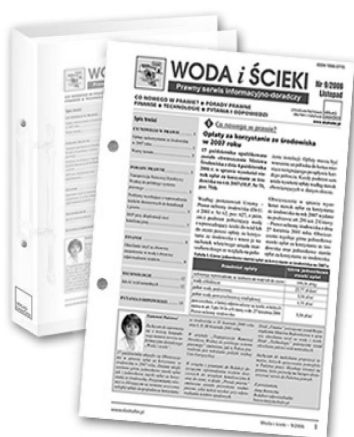
nie przekracza 400 zł, nie oznacza zwolnienia podmiotu wprowadzającego gazy lub pyły do powietrza z konieczności przedkładania marszałkowi województwa wykazów zawierających informacje o ilości i rodzajach wyemitowanych gazów i pyłów oraz dane, na podstawie których określono te ilości, wykorzystane do ustalenia wysokości opłaty. Emitent przekazuje wykazy w okresach półrocznych, w termi-

nie do końca miesiąca po upływie każdego półrocza. Łącznie z wykazem należy określić wysokość naliczonej opłaty. Od 1 stycznia 2004 r. wykazy te należy także przedkładać wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, z uwagi na nałożony na inspektorów ustawy obowiązek prowadzenia wojewódzkiej bazy informacji o korzystaniu ze środowiska.

Redakcja

Woda i ścieki

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

Poznaj wskazówki ekspertów:

- **Aktualności:** Bieżące zmiany w krajowych i unijnych przepisach prawnych, ważne terminy.
- **Porady prawne:** Praktyczne wskazówki dotyczące stosowania prawa w gospodarce wodno-ściekowej.
- **Finanse:** Opłaty za korzystanie ze środowiska, kary za niestosowanie się do wymogów prawa, wskazówki dotyczące pozyskiwania środków unijnych i krajowych.
- **Technologie:** Informacje dotyczące rozwiązań technicznych.
- **Pytania i odpowiedzi:** Odpowiedzi naszych ekspertów na pytania pojawiające się w Państwa codziennej pracy

Wybierz wersję drukowaną lub elektroniczną!

Skorzystaj z zalet serwisu:

- bieżące informacje o zmianach w zakresie gospodarki wodno-ściekowej
- przejrzysta struktura i zrozumiała treść
- praktyczne wskazówki z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Zamów na próbę! Faks: (022) 829 27 00, 829 27 27

↓ ↓ ↓ **KUPON ZAMÓWIENIOWY – WYPEŁNIJ I WYŚLIJ FAKSEM – 0 (pfx) 22 829 27 00, 829 27 27** ↓ ↓ ↓

Tak, zamawiam egzemplarzy serwisu informacyjno-doradczego „Woda i ścieki”

Miesięcznik, 16-20 stron A4 w wydaniu Miesięcznik 16-20 stron, wersja elektroniczna

Prenumerata roczna 273,60 zł Prenumerata roczna 231,40 zł +22% VAT (10% taniej) Prenumerata kwartalna 65 zł +22% VAT

Prenumerata kwartalna 76 zł

Do powyższych cen należy doliczyć koszty przesyłki (dla formy drukowanej)

Forma płatności: za pobraniem przelew

Zamówienie publikacji jest jednoznaczne z zamówieniem aktualizacji, tzn. przedłużenie prenumeraty nie wymaga odrębnego zamówienia. Po upływie okresu pierwszej prenumeraty zostanie ona automatycznie przedłużona i będą dosyłane kolejne numery aż do odwołania. Rezygnacji z kolejnej prenumeraty możecie Państwo dokonać tylko pisemnie. Macie Państwo prawo do zwrotu publikacji w ciągu 14 dni, jeśli nie spełnia ona Państwa oczekiwań. Wpłacone pieniądze zostaną Państwu zwrócone. Czas realizacji zamówienia 14 dni. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerami telefonu: (022) 559-36-00 (do 05); 559-36-54.

Firma/Instytucja: NIP: _____

Adres: Stanowisko:

Imię i nazwisko:

Branża: Telefon: Faks: e-mail:

Liczba pracowników: 1-20 21-100 101-200 powyżej 200 **WIS ODF0208**

Data: ____ - ____ - 2008 r. Pieczęć/podpis

Dobrowolnie wyrażam zgodę na otrzymywanie informacji handlowych drogą elektroniczną oraz na przetwarzanie moich danych osobowych przez Wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Senatorskiej 12 w celu realizacji mojego zamówienia, jak również w celach marketingowych. Wydawnictwo zapewnia prawo wglądu i zmiany swoich danych osobowych.

Data: ____ - ____ - 2008 r. Podpis: